

**САНХҮҮГИЙН
ЗОХИЦУУЛАХ ХОРОО**
FINANCIAL REGULATORY COMMISSION
OF MONGOLIA

**ДААТГАЛЫН САЛБАРЫН 2020 ОНЫ 3-Р УЛИРЛЫН
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НЭГДСЭН ТАЙЛАН**

УЛААНБААТАР ХОТ
2020 ОН

Агуулга

	1
1.ДААТГАЛЫН САЛБАРЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ	3
1.1.ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ	3
1.2.ДААТГАГЧИЙН ХӨРӨНГӨ	4
1.3. ДААТГАЛЫН ӨР ТӨЛБӨР, НӨӨЦ САН БА ЭЗДИЙН ӨМЧ	6
1.4.ДААТГАЛЫН ХУРААМЖ	8
1.5.ДААТГАЛЫН НӨХӨН ТӨЛБӨР	9
1.6.ДААТГАЛЫН ХОХИРЛЫН ХАРЬЦАА	10
1.7.ДААТГАГЧИЙН АШИГТ АЖИЛЛАГАА	12
1.8.ДАВХАР ДААТГАЛ	13
2.ЕРДИЙН ДААТГАЛ	14
2.1.ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН ХУРААМЖ	14
2.2.ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН НӨХӨН ТӨЛБӨР	15
2.3. ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН НӨӨЦ САН	16
2.4. ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН ГЭРЭЭНИЙ ЗАРДАЛ БА НӨХӨН ТӨЛБӨРИЙН ЗАРДАЛ	18
3.УРТ ХУГАЦААНЫ ДААТГАЛ	18
4.ДАВХАР ДААТГАЛ	19
5.АЛБАН ЖУРМЫН ДААТГАЛ	20
6.ДААТГАЛЫН МЭРГЭЖЛИЙН ОРОЛЦОГЧ	21
6.1.ДААТГАЛЫН ЗУУЧЛАГЧ	21
6.2.ДААТГАЛЫН ХОХИРОЛ ҮНЭЛЭГЧ	23

1.ДААТГАЛЫН САЛБАРЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ

1.1.ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

2020 оны 3 дугаар улирлын байдлаар ердийн даатгалын 15, урт хугацааны даатгалын 1, давхар даатгалын 1, даатгалын зуучлагч 54, даатгалын хохирол үнэлэгч 26 компани даатгалын зах зээлд үйл ажиллагаа явуулж байна. Салбарын оролцогчдын тоон дэлгэрэнгүй мэдээллийг хүснэгт 1, 2-т харуулав.

Хүснэгт-1

Даатгалын зах зээл дээрх тусгай зөвшөөрөл, эрх эзэмшигчдийн тоо

№		2019.ИИ	2020.ИИ
1	Ердийн даатгалын компани	15	15 ¹
2	Урт хугацааны даатгалын компани	1	1
3	Давхар даатгалын компани	2	1
4	Даатгалын төлөөлөгч	2487	2448
5	Даатгалын зуучлагч	51	54
6	Даатгалын хохирол үнэлэгч	26	26
7	Актуарч	30	32
8	Даатгалын үйл ажиллагаанд аудит хийх эрх бүхий аудитын компани	44	45
9	Даатгалын байгууллагад аудит хийх эрхтэй аудитор	144	145
	НИЙТ	2800	2767

Хүснэгт-2

Даатгалын компани, даатгалын мэргэжлийн оролцогч компаниудын салбарын тоо

№		2019.ИИ	2020.ИИ
1	Даатгалын компанийн салбар	267	272
2	Даатгалын компанийн төлөөлөгчийн газар	12	15
3	Даатгалын зуучлагч компанийн салбар	22	25
4	Даатгалын зуучлагч банкны салбар	244	265
5	Даатгалын хохирол үнэлэгч компанийн салбар	44	47
6	Даатгалын хохирол үнэлэгч компанийн төлөөлөгчийн газар	29	38
	НИЙТ	618	662

2020 оны 3-р улиралд Санхүүгийн Зохицуулах Хорооны 2020 оны 08 дугаар сарын 12-ны өдрийн 827 тоот тогтоолоор “ЭМ ЭН АЙ БИ” ХХК-ийн, 828 тоот тогтоолоор “Улаанбаатар хотын банк” ХХК-ийн даатгалын зуучлагчийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг тус тус хүчингүй болгож, Хорооны 2020 оны 09 дүгээр сарын 23-ны өдрийн 883 тоот тогтоолоор “Онч цэгц” ХХК-д даатгалын зуучлагчийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг олгосон.

¹ Санхүүгийн Зохицуулах Хорооны 2020 оны 10 дугаар сарын 07-ны өдрийн 936 дугаар тогтоолоор “Соёмбо даатгал” ХХК-ийн ердийн даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгосон.

1.2.ДААТГАГЧИЙН ХӨРӨНГӨ

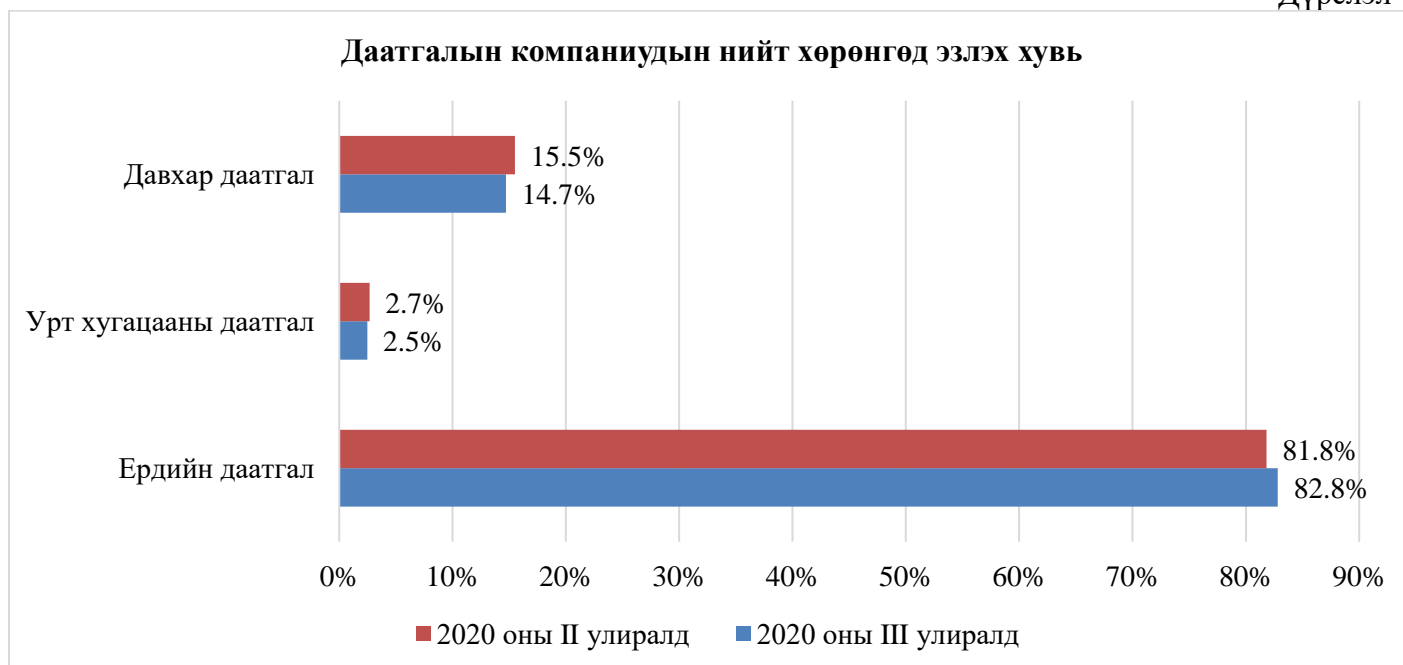
Даатгалын компаниудын нийт хөрөнгө 2020 оны 3-р улирлын байдлаар 390.7 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь өмнөх улирлаас 31.5 тэрбум төгрөгөөр буюу 8.8 хувиар өссөн байна.

Даатгалын компаниудын хөрөнгө, нийт хөрөнгөд эзлэх хувийг дүрслэл 1,2 болон хүснэгт 3-т дэлгэрэнгүй харуулав.

Дүрслэл-1

Дүрслэл-2

Даатгалын болон давхар даатгалын компаниудын нийт хөрөнгө

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын компаниуд	Нийт хөрөнгө		Өсөлт/бууралт	Нийт хөрөнгөд эзлэх хувь
		2020.II	2020.III		
Ердийн даатгал					
1	"Амар даатгал" ХХК	11,314.0	12,668.2	12.0%	3.2%
2	"Ард даатгал" ХК	23,683.1	23,731.8	0.2%	6.1%
3	"Бодь даатгал" ХК	27,160.8	33,755.3	24.3%	8.6%
4	"Ган зам даатгал" ХХК	6,944.1	7,371.1	6.1%	1.9%
5	"Мандал даатгал" ХК	51,911.9	51,186.9	-1.4%	13.1%
6	"Миг даатгал" ХХК	27,522.2	28,297.4	2.8%	7.2%
7	"Монгол даатгал" ХК	37,649.0	36,833.7	-2.2%	9.4%
8	"Монре даатгал" ХХК	10,305.4	10,477.9	1.7%	2.7%
9	"Мөнх даатгал" ХХК	8,470.5	8,882.7	4.9%	2.3%
10	"Номин даатгал" ХХК	18,542.2	30,659.5	65.3%	7.8%
11	"Практикал даатгал" ХХК	19,829.2	30,760.3	55.1%	7.9%
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	30,404.2	28,868.3	-5.1%	7.4%
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	7,552.3	7,622.1	0.9%	2.0%
14	"Хаан даатгал" ХХК	12,599.4	12,435.9	-1.3%	3.2%
15	"Соёмбо даатгал" ХХК*	# N/A	# N/A	#N/A	#N/A
Нийт		293,888.3	323,550.9	10.1%	82.8%
Урт хугацааны даатгал					
16	"Нэйшнл лайф даатгал" ХХК	9,612.9	9,641.0	0.3%	2.5%
Нийт		9,612.9	9,641.0	0.3%	2.5%
Ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниудын нийт дүн		303,501.2	333,191.9	9.8%	85.3%
Давхар даатгал					
17	"Үндэсний давхар даатгал" ХК	55,705.6	57,501.2	3.2%	14.7%
Нийт		55,705.6	57,501.2	3.2%	14.7%
Нийт салбарын хэмжээнд		359,206.8	390,693.1	8.8%	100.0%

* Санхүүгийн Зохицуулах Хорооны 2020 оны 10 дугаар сарын 07-ны өдрийн 936 дугаар тоот тогтоолоор "Соёмбо даатгал" ХХК-ийн ердийн даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгосон.

Даатгалын компаниудын нийт хөрөнгийн бүтцийг авч үзвэл 22.5 тэрбум төгрөг буюу 5.8 хувийг мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө, 222.5 тэрбум төгрөг буюу 56.9 хувийг хөрөнгө оруулалт, 30.4 тэрбум төгрөг буюу 7.8 хувийг үндсэн ба биет бус хөрөнгө /цэвэр дүн/, 29.5 хувийг бусад хөрөнгө бүрдүүлж байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 4, Дүрслэл 3-д харуулав.

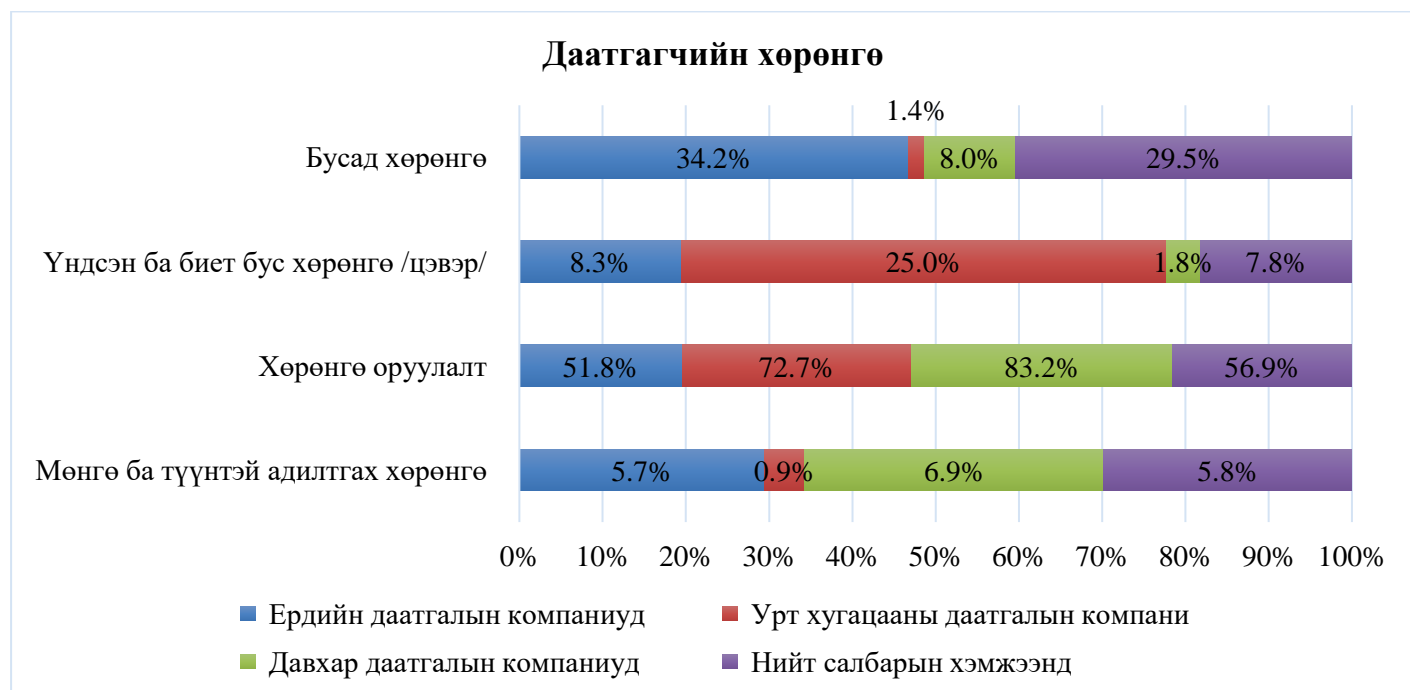
Даатгагчийн хөрөнгийн бүтэц

/сая төгрөгөөр/

№	Компани	Мөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө		Хөрөнгө оруулалт		Үндсэн ба биет бус хөрөнгө /цэвэр/		Бусад хөрөнгө	
		2020.II	2020.III	2020.II	2020.III	2020.II	2020.III	2020.II	2020.III
Ердийн даатгал									
1	"Амар даатгал" ХХК	545.9	537.71	7,126.2	7,616.9	114.4	129.9	3,527.5	4,383.7
2	"Ард даатгал" ХК	1,402.6	742.98	14,726.2	15,694.7	1,186.8	1,180.2	6,367.6	6,113.8

3	"Бодь даатгал" ХК	1,330.8	564.04	12,767.0	13,630.4	1,947.2	1,569.3	11,115.8	17,991.6
4	"Ган зам даатгал" ХХК	104.7	106.51	6,640.1	6,768.2	48.6	40.1	150.7	456.3
5	"Мандал даатгал" ХК	402.8	4,141.26	30,806.5	28,522.3	767.2	875.5	19,935.4	17,647.8
6	"Миг даатгал" ХХК	535.3	812.95	14,469.0	16,045.8	2,400.8	2,398.9	10,117.1	9,039.7
7	"Монгол даатгал" ХК	1,956.0	2,134.86	10,406.0	10,709.5	9,421.5	9,334.6	15,865.5	14,654.8
8	"Монре даатгал" ХХК	3,485.8	1,000.54	1,700.0	4,385.6	1,742.0	1,776.9	3,377.6	3,314.9
9	"Мөнх даатгал" ХХК	1,438.7	580.15	4,935.4	5,945.5	1,175.5	1,309.1	921.0	1,048.0
10	"Номин даатгал" ХХК	462.9	2,006.01	15,287.2	14,186.3	1,629.1	1,610.9	1,163.1	12,856.3
11	"Практикал даатгал" ХХК	1,093.3	1,721.25	11,841.1	13,427.3	1,681.6	1,632.4	5,213.1	13,979.3
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	1,613.4	1,870.93	19,682.7	19,557.3	1,540.3	1,462.3	7,567.8	5,977.7
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	1,993.2	1,604.65	2,512.5	2,300.0	2,071.3	2,705.1	975.3	1,012.4
14	"Хаан даатгал" ХХК	790.6	601.80	8,313.9	8,831.5	1,012.6	926.8	2,482.4	2,075.8
15	"Соёмбо даатгал" ХХК*	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Нийт		17,156.1	18,425.65	161,213.7	167,621.3	26,738.9	26,951.9	88,779.7	110,552.0
Урт хугацааны даатгал									
16	"Нэйшнл лайф даатгал" ХХК	93.7	90.8	6,902.1	7,013.0	2,408.5	2,406.5	208.6	130.7
Нийт		93.7	90.8	6,902.1	7,013.0	2,408.5	2,406.5	208.6	130.7
Давхар даатгал									
17	"Үндэсний давхар даатгал" ХК	2,591.8	3,995.7	50,229.1	47,850.0	1,033.2	1,027.6	1,851.6	4,627.9
Нийт		2,591.8	3,995.7	50,229.1	47,850.0	1,033.2	1,027.6	1,851.6	4,627.9
Нийт салбарын хэмжээнд		19,841.6	22,512.1	218,344.8	222,484.3	30,180.6	30,386.0	90,839.8	115,310.7

Дүрслэл-3

1.3. ДААТГАЛЫН ӨР ТӨЛБӨР, НӨӨЦ САН БА ЭЗДИЙН ӨМЧ

Ердийн даатгалын компаниудын хувьд нийт өр төлбөр ба эздийн өмчийн 9.1 хувийг өр төлбөр, 29.3 хувийг орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц, 17.3 хувийг нөхөн төлбөрийн нөөц сан, 44.3 хувийг эздийн өмч бүрдүүлж байгаа бол урт хугацааны болон давхар даатгалын компаниудын хувьд өр төлбөр 0.5 болон 4.9 хувь, нөөц сан 27.2 болон 47.2 хувь, эздийн өмч 72.3 болон 47.9 хувийг бүрдүүлж байна.

Компаниудын өр төлбөр, нөөц сан ба эздийн өмчийг Хүснэгт 5, Дүрслэл 4-т дэлгэрэнгүй харуулав.

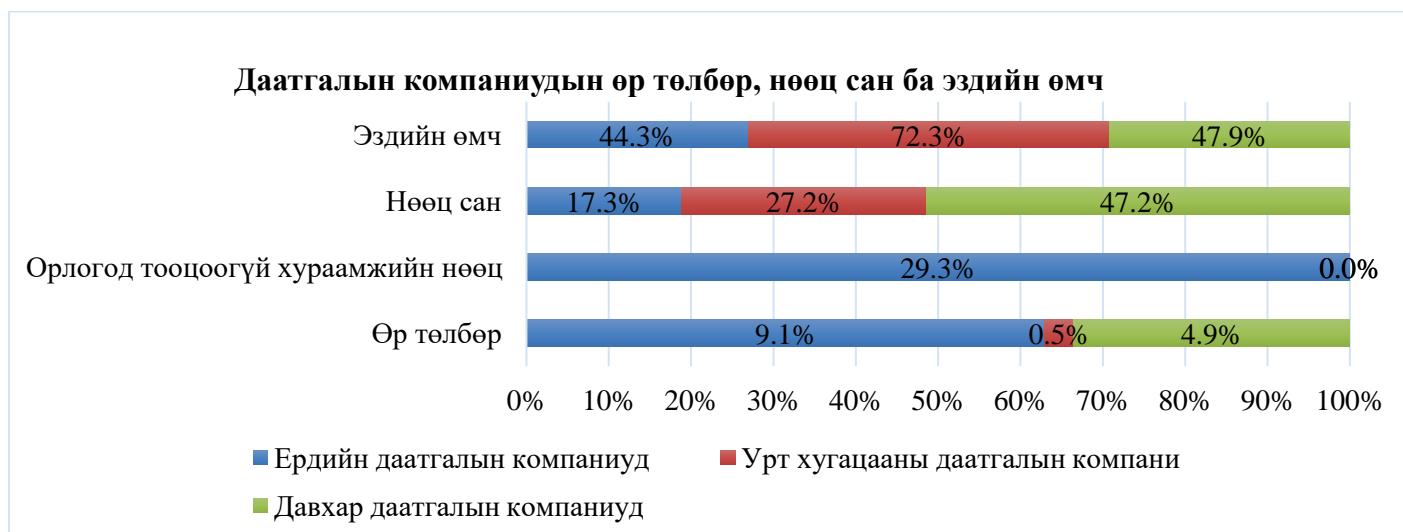
Хүснэгт-5

Даатгалын компаниудын өр төлбөр, нөөц сан ба эздийн өмч

/сая төгрөгөөр/

№	Компани	Өр төлбөр		Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц		Нөөц сан		Эздийн өмч	
		2020.II	2020.III	2020.II	2020.III	2020.II	2020.III	2020.II	2020.III
Ердийн даатгал									
1	"Амар даатгал" ХХК	614.4	1,398.2	3,162.1	3,517.7	1,056.3	1,045.0	6,481.3	6,707.3
2	"Ард даатгал" ХК	2,104.5	1,979.7	7,012.5	6,888.6	3,031.5	3,024.0	11,534.6	11,839.5
3	"Бодь даатгал" ХК	2,601.7	2,268.2	9,260.8	15,222.1	2,951.0	4,031.5	12,347.4	12,233.4
4	"Ган зам даатгал" ХХК	25.4	21.1	151.9	424.0	821.2	836.3	5,945.6	6,089.7
5	"Мандал даатгал" ХК	6,715.7	5,737.1	18,583.8	17,217.1	6,227.0	6,016.6	20,385.4	22,216.0
6	"Миг даатгал" ХХК	2,499.6	2,478.6	9,667.9	10,345.6	2,619.3	2,657.3	12,735.4	12,815.9
7	"Монгол даатгал" ХК	2,757.4	3,777.4	12,001.6	11,224.1	9,130.1	8,038.0	13,759.9	13,794.2
8	"Монре даатгал" ХХК	296.8	452.7	2,295.7	2,305.5	454.3	441.5	7,258.5	7,278.2
9	"Мөнх даатгал" ХХК	19.0	101.2	1,591.4	1,542.5	1,315.8	1,175.7	5,544.3	6,063.3
10	"Номин даатгал" ХХК	222.9	204.8	3,383.1	3,835.0	6,238.5	17,720.7	8,697.8	8,899.0
11	"Практикал даатгал" ХХК	839.1	6,187.7	6,333.8	11,518.5	2,075.3	2,000.5	10,581.1	11,053.6
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	4,625.0	4,266.8	8,340.4	7,093.4	6,973.4	7,061.1	10,465.3	10,447.1
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	93.9	74.4	340.1	187.1	973.5	994.9	6,144.9	6,365.7
14	"Хаан даатгал" ХХК	702.0	549.9	3,848.2	3,424.4	933.4	943.1	7,115.7	7,518.5
15	"Соёмбо даатгал" ХХК*	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Нийт		24,117.4	29,497.8	85,973.3	94,745.6	44,800.5	55,986.2	138,997.1	143,321.3
Урт хугацааны даатгал									
16	"Нэйшнл лайф даатгал" ХХК	51.9	47.8			2,605.2	2,621.4	6,955.8	6,971.8
Нийт		51.9	47.8			2,605.2	2,621.4	6,955.8	6,971.8
Давхар даатгал									
17	"Үндэсний давхар даатгал" ХК	2,638.3	2,797.2			26,335.0	27,136.5	26,732.2	27,567.5
Нийт		2,638.3	2,797.2			26,335.0	27,136.5	26,732.2	27,567.5
Нийт салбарын хэмжээнд		26,807.7	32,342.8	85,973.3	94,745.6	73,740.8	85,744.1	172,685.1	177,860.6

Дүрслэл-4

1.4.ДААТГАЛЫН ХУРААМЖ

Ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниуд 2020 оны 3-р улирлын байдлаар нийт 159.9 тэрбум төгрөгийн даатгалын хураамж төвлөрүүлсний 99.4 хувь буюу 158.9 тэрбум төгрөгийг ердийн даатгалын компаниуд, 0.6 хувь буюу 1 тэрбум төгрөгийг урт хугацааны даатгалын компани тус тус төвлөрүүлсэн. Ердийн даатгалын компаниудын хувьд нийт хураамжаас 6.1 тэрбум төгрөгийн хураамжийн буцаалт хийгдэж, 56.7 тэрбум төгрөгийг давхар даатгалын хураамжийн зардалд зарцуулж, 96.1 тэрбум төгрөгийн даатгалын цэвэр хураамжийн орлоготой ажиллажээ. “Үндэсний давхар даатгал” ХК 3.5 тэрбум төгрөгийн давхар даатгалын хураамж төвлөрүүлж, үүнээс 1.8 тэрбум төгрөгийг гадны давхар даатгагчид давхар даатгалын хураамж /retrocession/ хэлбэрээр шилжүүлсэн байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 6-д харуулав.

Сүүлийн 5 жилийн 3-р улирлын даатгалын нийт хураамжийн дундаж өсөлт 13 хувь байна. Дэлгэрэнгүйг Дүрслэл-5-т харуулав.

Дүрслэл-5

Ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниуд 2019 оны 3-р улирлын байдлаар нийт хураамжийн 33.0 хувийг давхар даатгалын хураамжийн зардалд зарцуулсан байсан бол 2020 оны 3-р улиралд 35.5 хувийг давхар даатгалын хураамжийн зардалд зарцуулжээ. “Мандал даатгал” ХК, “Бодь даатгал” ХК, “Тэнгэр даатгал” ХХК болон “Практикал даатгал” ХХК-ууд нь нийт хураамжийнхаа 50 – аас дээш хувийг давхар даатгалын хураамжийн зардалд зарцуулсан байна.

Хүснэгт-6

Даатгалын компаниудын нийт хураамж, цэвэр хураамж

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын компани	Нийт хураамж				Даатгалын хураамжийн буцаалт	Давхар даатгалын хураамжийн зардал	Даатгалын хураамжийн цэвэр орлого
		2019.Ш	2020.Ш	Өсөлт/бууралт	Салбарт эзлэх хувь			
Ердийн даатгал								
1	"Амар даатгал" ХХК	4,578.7	6,491.8	41.8%	4.1%	455.4	2,697.4	3,339.0
2	"Ард даатгал" ХК	8,171.7	10,965.4	34.2%	6.9%	163.6	1,879.1	8,922.8
3	"Бодь даатгал" ХК	26,096.9	29,520.6	13.1%	18.5%	434.6	17,676.6	11,409.4
4	"Ганзам даатгал" ХХК	618.5	682.6	10.4%	0.4%	0.0	0.0	682.6
5	"Мандал даатгал" ХК	22,887.0	27,904.2	21.9%	17.4%	1,416.5	14,124.1	12,363.6
6	"Миг даатгал" ХХК	20,146.8	14,980.4	-25.6%	9.4%	1,693.9	1,092.1	12,194.4

7	"Монгол даатгал" ХК	26,772.4	17,720.3	-33.8%	11.1%	401.1	4,463.1	12,856.1
8	"Монре даатгал" ХХК	5,410.1	4,398.5	-18.7%	2.8%	230.3	55.3	4,112.8
9	"Мөнх даатгал" ХХК	1,774.7	4,257.9	139.9%	2.7%	88.2	227.9	3,941.8
10	"Номин даатгал" ХХК	6,443.8	6,924.1	7.5%	4.3%	226.6	289.9	6,407.6
11	"Практикал даатгал" ХХК	9,380.3	15,875.3	69.2%	9.9%	174.4	7,151.9	8,549.0
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	13,847.7	12,326.3	-11.0%	7.7%	589.2	6,585.5	5,151.6
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	847.0	905.3	6.9%	0.6%	0.6	0.0	904.7
14	"Хаан даатгал" ХХК	7,141.7	5,970.1	-16.4%	3.7%	219.6	460.6	5,290.0
15	"Соёмбо даатгал" ХХК*	1,704.6	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Нийт		155,821.7	158,922.7	2.0%	99.4%	6,094.0	56,703.4	96,125.4
Урт хугацааны даатгал								
16	"Нэйшнл лайф даатгал" ХХК	923.7	1,019.7	10.4%	0.6%	2.2	17.9	999.5
Нийт		923.7	1,019.7	10.4%	0.6%	2.2	17.9	999.5
Ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниудын нийт дүн		156,745.4	159,942.4	2.0%	100.0%	6,096.2	56,721.3	97,124.9
Давхар даатгал								
17	"Үндэсний давхар даатгал" ХК	1,963.3	3,466.1	76.5%		0.0	1,768.8	1,697.3
18	"Хубилай давхар даатгал" ХХК**	30.4	N/A	N/A		N/A	N/A	N/A
Нийт		1,993.7	3,466.1	73.9%		0.0	1,768.8	1,697.3
Компаниудын нийт дүн		158,739.03	163,408.55	2.9%		6,096.2	58,490.2	98,822.2

**Хорооны 2020 оны 2 дугаар сарын 12-ны өдрийн 76 дугаар тоот тогтоолоор “Хубилай давхар даатгал” ХХК-ийн тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгосон.

1.5.ДААТГАЛЫН НӨХӨН ТӨЛБӨР

Даатгалын тохиолдлын улмаас урт хугацааны болон ердийн даатгалын компаниуд 2020 оны 3-р улирлын байдлаар нийт 43.5 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөр олгожээ. “Монгол даатгал” ХК 6.4 тэрбум төгрөгийн, “Бодь даатгал” ХК 6.5 тэрбум төгрөгийн, “Миг даатгал” ХХК 5.2 тэрбум төгрөгийн, “Мандал даатгал” ХК 5.3 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөр тус тус олгосон нь нийт нөхөн төлбөрийн 53.8 хувийг бүрдүүлж байна.

Хүснэгт-7

Даатгалын компаниудын нөхөн төлбөр, цэвэр нөхөн төлбөрийн зардал

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын компани	Нийт нөхөн төлбөр		Өсөлт\бууралт	Салбарт эзлэх хувь	Давхар даатгагчийн хариуцсан нөхөн төлбөр	Буруутай этгээдийн хариуцсан нөхөн төлбөр	Нөхөн төлбөрийн цэвэр зардал
		2019.III	2020.III					
Ердийн даатгал								
1	"Амар даатгал" ХХК	207.9	851.0	309.3%	2.0%	11.9	40.3	798.9
2	"Ард даатгал" ХК	3,076.2	3,638.3	18.3%	8.4%	322.6	404.3	2,911.4
3	"Бодь даатгал" ХК	6,005.5	6,544.2	9.0%	15.0%	1,753.2	429.5	4,361.5
4	"Ганзам даатгал" ХХК	63.1	105.7	67.5%	0.2%	0.0	0.0	105.7
5	"Мандал даатгал" ХК	3,321.9	5,281.7	59.0%	12.1%	281.9	51.1	4,948.7
6	"Миг даатгал" ХХК	5,249.8	5,152.8	-1.8%	11.8%	109.0	117.3	4,926.5
7	"Монгол даатгал" ХК	6,946.9	6,439.0	-7.3%	14.8%	105.7	164.1	6,169.2
8	"Монре даатгал" ХХК	1,895.7	2,382.5	25.7%	5.5%	0.0	24.9	2,357.6
9	"Мөнх даатгал" ХХК	181.1	880.1	386.1%	2.0%	0.0	0.0	880.1

10	"Номин даатгал" ХХК	1,872.8	2,843.6	51.8%	6.5%	2,036.5	33.7	773.4
11	"Практикал даатгал" ХХК	3,676.6	3,374.0	-8.2%	7.8%	0.0	465.2	2,908.8
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	3,319.0	3,406.0	2.6%	7.8%	409.2	15.8	2,981.0
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	174.5	175.1	0.3%	0.4%	0.0	0.0	175.1
14	"Хаан даатгал" ХХК	2,787.5	1,989.9	-28.6%	4.6%	0.0	10.3	1,979.6
15	"Соёмбо даатгал" ХХК*	981.1	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Нийт		39,759.5	43,063.7	8.3%	99.0%	5,029.9	1,756.5	36,277.3
Урт хугацааны даатгал								
16	"Нэйшнл лайф даатгал" ХХК	453.0	439.5	-3.0%	1.0%	-	-	439.5
Нийт		453.0	439.5	-3.0%	1.0%	-	-	439.5
Ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниудын нийт дүн		40,212.6	43,503.2	8.2%	100.0%	5,029.9	1,756.5	36,716.8
Давхар даатгал								
17	"Үндэсний давхар даатгал" ХК	18.5	0.0	N/A				
18	"Хубилай давхар даатгал" ХХК*	-	N/A	N/A				
Нийт		18.5	0.0	N/A				
Компаниудын нийт дүн		40,231.0	43,503.2	8.1%				

Тайлант хугацаанд давхар даатгалын компанид нөхөн төлбөрийн зардал гараагүй байна. Тайлант хугацааны эцэст ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниудын нийт нөхөн төлбөрийн 11.6 хувийг давхар даатгагчаар, 4.0 хувийг буруутай этгээдээр төлүүлсэн байна.

Даатгалын компаниудын нөхөн төлбөр, давхар даатгагчийн хариуцсан нөхөн төлбөрийн хэмжээг сүүлийн 5 жилийн 3 дугаар улирлын байдлаар Дүрслэл 6-д харуулав.

Дүрслэл -6

1.6.ДААТГАЛЫН ХОХИРЛЫН ХАРЬЦАА

Тайлант хугацааны эцэст нийт хохирлын харьцаа ердийн даатгалын компаниудын хувьд 28.5 хувь, урт хугацааны даатгалын компанийн хувьд 43.2 хувь байна. Үүнд давхар даатгалд төлсөн хураамж болон давхар даатгагчаас төлсөн нөхөн төлбөрийг оруулж тооцсон болно. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт-8-д харуулав.

Даатгалын компаниудын нийт хохирлын харьцаа

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын компани	Орлогод тооцсон хураамж	Нийт нөхөн төлбөрийн зардал	Давхар даатгалын хураамжийн зардал	Хохирлын харьцаа
А	Б	<1>	<2>	<3>	<2>/(<1>+<3>)
Ердийн даатгал					
1	"Амар даатгал" ХХК	2,493.8	851.0	2,697.4	16.4%
2	"Ард даатгал" ХК	7,154.8	3,638.3	1,879.1	40.3%
3	"Бодь даатгал" ХК	10,721.5	6,544.2	17,676.6	23.0%
4	"Ганзам даатгал" ХХК	557.0	105.7	-	19.0%
5	"Мандал даатгал" ХК	12,475.8	5,281.7	14,124.1	19.9%
6	"Миг даатгал" ХХК	12,661.3	5,152.8	1,092.1	37.5%
7	"Монгол даатгал" ХК	12,572.1	6,439.0	4,463.1	37.8%
8	"Монре даатгал" ХХК	4,297.9	2,382.5	55.3	54.7%
9	"Мөнх даатгал" ХХК	3,230.5	880.1	227.9	25.4%
10	"Номин даатгал" ХХК	6,115.2	2,843.6	289.9	44.4%
11	"Практикал даатгал" ХХК	8,084.6	3,374.0	7,151.9	22.1%
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	7,427.0	3,406.0	6,585.5	24.3%
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	1,101.8	175.1	-	15.9%
14	"Хаан даатгал" ХХК	5,592.3	1,989.9	460.6	32.9%
Нийт		94,485.6	43,063.7	56,703.4	28.5%
Урт хугацааны даатгал					
	Даатгалын компани	Даатгалын цэвэр хураамжийн орлого	Нийт төлсөн нэхэмжлэл	Давхар даатгалын хураамж	Хохирлын харьцаа нийт
15	"Нэйшнл лайф даатгал" ХХК	999.5	439.5	17.9	43.2%
Нийт		999.5	439.5	17.9	43.2%
Нийт ердийн болон урт хугацааны даатгалын нөхөн төлбөр		95,485.1	43,503.2	56,721.3	28.6%
Давхар даатгал					
16	"Үндэсний давхар даатгал" ХК	1,697.3	-	1,768.8	0.0%
Нийт		1,697.3	-	1,768.8	0.0%
Компаниудын нийт нөхөн төлбөр		97,182.4	43,503.2	58,490.2	27.9%

Ердийн даатгалын компаниудын хохирлын харьцааг зардалд тооцсон нөхөн төлбөр (нөхөн төлбөрийн цэвэр зардал дээр нөхөн төлбөрийн нөөц сангийн өөрчлөлтүүдийг нэмсэн дүн) болон орлогод тооцсон хураамжийн харьцаагаар тооцоход 40.8 хувь байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 9-т харуулав.

Ердийн даатгагчдын хохирлын харьцаа (цэвэр)

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын компани	Орлогод тооцсон хураамж	Зардалд тооцсон нөхөн төлбөр	Хохирлын харьцаа (цэвэр)
1	"Амар даатгал" ХХК	2,493.8	640.2	25.7%
2	"Ард даатгал" ХК	7,154.8	2,933.1	41.0%
3	"Бодь даатгал" ХК	10,721.5	5,463.2	51.0%

4	"Ганзам даатгал" ХХК	557.0	129.9	23.3%
5	"Мандал даатгал" ХК	12,475.8	5,921.3	47.5%
6	"Миг даатгал" ХХК	12,661.3	4,881.0	38.6%
7	"Монгол даатгал" ХК	12,572.1	4,908.1	39.0%
8	"Монре даатгал" ХХК	4,297.9	2,197.5	51.1%
9	"Мөнх даатгал" ХХК	3,230.5	811.7	25.1%
10	"Номин даатгал" ХХК	6,115.2	2,912.3	47.6%
11	"Практикал даатгал" ХХК	8,084.6	2,208.8	27.3%
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	7,427.0	3,701.6	49.8%
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	1,101.7	158.6	14.4%
14	"Хаан даатгал" ХХК	5,592.3	1,696.4	30.3%
Нийт		94,485.6	38,563.7	40.8%

1.7.ДААТГАГЧИЙН АШИГТ АЖИЛЛАГАА

Даатгалын компаниудын цэвэр ашиг 2020 оны 3-р улирлын байдлаар 11.7 тэрбум төгрөг байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 54.1 сая төгрөгөөр буюу 0.3 хувиар буурсан байна. Дэлгэрэнгүйг хүснэгт-10-т харуулав.

Хүснэгт-10

Даатгалын компаниудын ашигт ажиллагаа

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын компани	Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)		Өсөлт/Бууралт
		2019.III	2020.III	
Ердийн даатгал				
1	"Амар даатгал" ХХК	(221.2)	1,143.6	616.9%
2	"Ард даатгал" ХК	1,730.6	889.5	-48.6%
3	"Бодь даатгал" ХК	1,026.7	665.4	-35.2%
4	"Ганзам даатгал" ХХК	764.2	724.2	-5.2%
5	"Мандал даатгал" ХК	4,562.4	3,541.4	-22.4%
6	"Миг даатгал" ХХК	182.4	197.1	8.1%
7	"Монгол даатгал" ХК	108.6	151.2	39.2%
8	"Монре даатгал" ХХК	981.1	428.3	-56.3%
9	"Мөнх даатгал" ХХК	180.2	549.0	204.6%
10	"Номин даатгал" ХХК	798.7	598.3	-25.1%
11	"Практикал даатгал" ХХК	1,248.2	2,696.4	116.0%
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	813.5	1,415.8	74.0%
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	59.6	562.4	844.3%
14	"Хаан даатгал" ХХК	13.1	1,011.6	7622.1%
15	"Соёмбо даатгал" ХХК*	398.0	N/A	N/A
Нийт		12,646.0	14,574.1	15.2%
Урт хугацааны даатгал				
16	"Нэйшнл лайф даатгал" ХХК	77.6	75.9	-2.2%
Нийт		77.6	75.9	-2.2%
Ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниудын нийт дүн		12,723.6	14,650.0	15.1%
Давхар даатгал				
17	"Үндэсний давхар даатгал" ХК	2,833.3	2,410.2	-14.9%
18	"Хубилай давхар даатгал" ХХК*	1,557.4	N/A	N/A

Нийт	4,390.7	2,410.2	-45.1%
Компаниудын нийт дүн	17,114.3	17,060.2	-0.3%

Тайлант хугацаанд даатгалын компаниудын хуримтлагдсан ашиг өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 40.8 хувиар буюу 44.2 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

Дүрслэл-7

1.8. ДАВХАР ДААТГАЛ

Ердийн болон урт хугацааны даатгалын компаниуд 2020 оны 3-р улирлын байдлаар нийт 56.7 тэрбум төгрөгийн давхар даатгалын хураамжийн зардал гаргасан бөгөөд үүний 6.1 хувь буюу 3.5 тэрбум төгрөгийг дотоод давхар даатгагчид төлсөн байна. Мөн түүнчлэн давхар даатгалын нөхөн төлбөр, хураамжийн харьцаа 2019 оны 3-р улиралд 5.7 хувь байсан бол 2020 оны 2-р улиралд 8.9 хувьд хүрсэн байна. Дэлгэрэнгүйг Дүрслэл-8-д харуулав.

Дүрслэл-8

Даатгалын хэлбэрээр авч үзвэл тайлант хугацаанд давхар даатгалын хураамжийн зардлын 78.8 хувийг бүрдүүлж буй Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлага, Барилга угсралт, Хөрөнгө болон Хариуцлагын даатгал хувьд нийт хураамжийн орлогын 97.2, 80.6, 65.5, 49.9, хувийг тус тус давхар даатгалд шилжүүлсэн бол эдгээр даатгалын хэлбэрийн хувьд нийт нөхөн төлбөрийн 0.0, 56.2, 73.5, 14.9 хувийг давхар даатгагчаар төлүүлсэн байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт-11-т харуулав.

**2020 оны 3-р улирлын давхар даатгалын хураамж, нөхөн төлбөрийн харьцаа
/даатгалын хэлбэрээр/**

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын хэлбэр	Даатгалын хураамж	Давхар даатгалын хураамж	Харьцаа	Нийт нөхөн төлбөр	Давхар даатгагчийн хариуцсан нөхөн төлбөр	Харьцаа (ДДХНТ) / (ННТ)	Харьцаа (ННТ) / (ДХ)	Харьцаа (ДДХНТ) / (ДДХ)
	Товчлол	(ДХ)	(ДДХ)	(ДДХ) / (ДХ)	(ННТ)	(ДДХНТ)			
1	Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	22,422.2	3,303.5	14.7%	7,923.0	912.2	11.5%	35.3%	27.6%
2	Хөрөнгийн даатгал	39,193.9	25,685.7	65.5%	4,718.3	3,469.4	73.5%	12.0%	13.5%
3	Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	26,619.3	1,177.5	4.4%	12,961.2	191.5	1.5%	48.7%	16.3%
4	Ачааны даатгал	2,351.2	1,074.2	45.7%	336.4	-	0.0%	14.3%	0.0%
5	Барилга угсралтын даатгал	8,947.1	7,208.7	80.6%	38.4	21.5	56.2%	0.4%	0.3%
6	Газар тариалангийн даатгал	204.8	133.9	-	-	-	-	-	-
7	Мал амьтдын даатгал	3,208.2	843.7	26.3%	601.4	17.1	2.8%	18.7%	2.0%
8	Агаарын хөлгийн даатгал	5,307.1	4,707.1	88.7%	236.3	232.4	98.3%	4.5%	4.9%
9	Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	366.5	152.6	41.6%	32.5	5.4	16.7%	8.9%	-
10	Хариуцлагын даатгал	11,848.6	5,912.3	49.9%	1,213.9	180.4	14.9%	10.2%	3.1%
11	Санхүүгийн даатгал	940.5	624.3	66.4%	438.9	-	-	-	0.0%
12	Зээлийн даатгал	1,922.5	-	0.0%	1,470.5	-	0.0%	76.5%	-
13	Итгэлцлийн даатгал	117.5	-	0.0%	-	-	-	-	-
14	Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	6,060.1	5,887.5	97.2%	13.0	-	0.0%	0.2%	0.0%
15	Жолоочийн хариуцлагын даатгал	29,413.5	(7.8)	0.0%	13,079.9	-	0.0%	44.5%	-
16	Хугацаат амьдралын даатгал	159.0	17.9	11.3%	19.0	-	0.0%	11.9%	0.0%
17	Хуримтлалын даатгал	93.8	-	0.0%	75.0	-	0.0%	79.9%	-
18	Тэтгэврийн даатгал	216.4	-	0.0%	36.2	-	0.0%	16.7%	-
19	Эрүүл мэндийн даатгал	550.4	-	0.0%	309.4	-	0.0%	56.2%	-
	Нийт	159,942.4	56,721.3	35.5%	43,503.2	5,029.9	11.6%	27.2%	8.9%

2.ЕРДИЙН ДААТГАЛ**2.1.ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН ХУРААМЖ**

Тайлант хугацааны эцэст ердийн даатгалын компаниуд нийт сайн дурын 404,816 болон жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгалын 549,347 даатгалын гэрээ байгуулж, 158.9 тэрбум төгрөгийн хураамж төвлөрүүлж, 6.1 тэрбум төгрөгийн хураамжийн буцаалт хийж, 96.1 тэрбум төгрөгийн хураамжийн цэвэр орлого тайлагнасан байна. Ердийн даатгалын хураамжийн нийт орлогыг даатгалын хэлбэрээр ангилж, Хүснэгт 12-т харуулав.

Хүснэгт-12

Ердийн даатгалын хураамж

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын хэлбэр	Байгуулагдсан даатгалын гэрээний тоо		Даатгалын хураамж /сая төгрөгөөр/			
		2019.Ш	2020.Ш	2019.Ш	2020.Ш	Өсөлт\ бууралт	Эзлэх хувь
1	Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	136,213	95,578	21,716.7	22,422.2	3.2%	14.1%
2	Хөрөнгийн даатгал	134,371	123,186	39,582.0	39,193.9	-1.0%	24.7%
3	Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	77,946	54,077	25,992.4	26,619.3	2.4%	16.7%

4	Ачааны даатгал	1,041	711	1,719.6	2,351.2	36.7%	1.5%
5	Барилга угсралтын даатгал	49	46	7,523.3	8,947.1	18.9%	5.6%
6	Газар тариалангийн даатгал	7	3	29.1	204.8	603.0%	0.1%
7	Мал амьтдын даатгал	2,428	2,058	3,226.1	3,208.2	-0.6%	2.0%
8	Агаарын хөлгийн даатгал	31	24	6,645.7	5,307.1	-20.1%	3.3%
9	Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	263	466	426.1	366.5	-14.0%	0.2%
10	Хариуцлагын даатгал	81,601	75,416	9,629.1	11,848.6	23.0%	7.5%
11	Санхүүгийн даатгал	257	2,870	818.5	940.5	14.9%	0.6%
12	Зээлийн даатгал	24,759	29,203	1,967.0	1,922.5	-2.3%	1.2%
13	Итгэлцлийн даатгал	15	39	302.4	117.5	-61.1%	0.1%
14	Төмөр замын болон усан замын тээврийн хэрэгслийн даатгал	1	-	50.3	-	#N/A	0.0%
15	Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	31	26	6,767.4	6,060.1	-10.5%	3.8%
16	Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал	533,969	549,347	29,426.1	29,413.5	-0.04%	18.5%
Нийт		992,982	933,050	155,821.7	158,922.7	2.0%	100.0%

Дүрслэл-9

2.2.ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН НӨХӨН ТӨЛБӨР

Тайлант хугацаанд ердийн даатгалын компаниуд нийт 43.1 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөрийг даатгуулагчид олгосноос 5 тэрбум төгрөгийг давхар даатгагч, 1.8 тэрбум төгрөгийг буруутай этгээд, 36.3 тэрбум төгрөгийг даатгагч нар тус тус төлсөн байна. Ердийн даатгалын компаниудын олгосон даатгалын нөхөн төлбөрийг даатгалын хэлбэрээр ангилж, Хүснэгт 13-т харуулав.

Хүснэгт-13

Ердийн даатгалын нөхөн төлбөр

№	Даатгалын хэлбэр	Нөхөн төлбөр олгогдсон даатгалын гэрээний тоо		Нийт нөхөн төлбөрийн зардал /сая төгрөгөөр/			
		2019.ИИ	2020.ИИ	2019.ИИ	2020.ИИ	Өсөлт \бууралт	Эзлэх хувь
1	Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	5,913	8,636	6,718.3	7,923.0	17.9%	18.4%
2	Хөрөнгийн даатгал	2,194	1,984	2,525.2	4,718.3	86.8%	11.0%
3	Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	12,292	11,868	12,125.1	12,961.2	6.9%	30.1%
4	Ачааны даатгал	31	35	481.8	336.4	-30.2%	0.8%
5	Барилга угсралтын даатгал	1	5	52.4	38.4	-26.9%	0.1%
6	Газар тариалангийн даатгал	-	-	-	-	-	0.0%
7	Мал амьтдын даатгал	141	58	354.3	601.4	69.7%	1.4%
8	Агаарын хөлгийн даатгал	2	1	1,172.3	236.3	-79.8%	0.5%
9	Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	20	22	28.6	32.5	13.4%	0.1%
10	Хариуцлагын даатгал	533	555	721.7	1,213.9	68.2%	2.8%
11	Санхүүгийн даатгал	9	-	423.6	438.9	3.6%	1.0%
12	Зээлийн даатгал	204	158	1,810.4	1,470.5	-18.8%	3.4%
13	Итгэлцлийн даатгал	-	-	-	-	0.0%	0.0%
14	Төмөр замын болон усан замын тээврийн хэрэгслийн даатгал	-	-	-	-	-	0.0%
15	Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	1	1	19.2	13.0	-	0.0%
16	Жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал	18,054	15,493	13,326.6	13,079.9	-1.9%	30.4%
Нийт		39,395	38,816	39,759.5	43,063.7	8.3%	100.0%

Ердийн даатгалын нийт нөхөн төлбөрийн 89.8 хувь нь даатгалын 4 хэлбэрийн нөхөн төлбөрөөс бүрдэж байна. Үүнд 30.4 хувийг жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал (ЖХАЖД), 30.1 хувийг авто тээврийн хэрэгслийн даатгал, 18.4 хувийг гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал, 11 хувийг хөрөнгийн даатгалын нөхөн төлбөр тус тус эзэлж байна.

2.3. ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН НӨӨЦ САН

2020 оны 3-р улирлын байдлаар ердийн даатгалын компаниудын нийт нөөц сангийн 62.9 хувь буюу 94.8 тэрбум төгрөгийг орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц сан эзэлж байна. Мөн мэдсэн боловч төлөөгүй хохирлын нөөц сан өмнөх улиралтай харьцуулахад 12.8 тэрбум төгрөг буюу 167.0 хувиар өссөн байна. Ердийн даатгалын компанийн нөөц санг ангилж Хүснэгт-14-т харуулав

Ердийн даатгалын компанийн нөөц сан

/сая төгрөгөөр/

№	Компани	Орлогод тооцоогүй хураамжийн нөөц		Нөөц сан								Нийт нөөц сангийн дүн	
				Учирсан боловч мэдэгдээгүй ХНС		Мэдсэн боловч төлөөгүй ХНС		Учирч болзошгүй ХНС		Тусгай нөөц сан			
		2019.III	2020.III	2019.III	2020.III	2019.III	2020.III	2019.III	2020.III	2019.III	2020.III	2019.III	2020.III
1	"Амар даатгал" ХХК	2,535.1	3,517.7	137.7	166.2	76.5	139.0	702.3	348.1	391.8	391.8	3,843.4	4,562.7
2	"Ард даатгал" ХК	4,704.4	6,888.6	957.5	863.8	236.5	701.1	802.2	817.8	641.3	641.3	7,341.8	9,912.6
3	"Бодь даатгал" ХХК	9,992.4	15,222.1	960.8	984.9	679.8	659.7	825.6	1,207.8	1,586.0	1,179.1	14,044.7	19,253.6
4	"Ган зам даатгал" ХХК	411.3	424.0	130.5	156.2	11.9	14.6	132.6	147.6	518.0	518.0	1,204.3	1,260.3
5	"Мандал даатгал" ХК	14,258.4	17,217.1	2,620.6	2,316.7	982.5	1,608.4	213.2	835.2	1,256.3	1,256.3	19,331.0	23,233.7
6	"Миг даатгал" ХХК	14,084.3	10,345.6	729.3	861.4	508.9	197.8	1,066.3	1,176.0	422.2	422.2	16,811.0	13,002.9
7	"Монгол даатгал" ХК	17,046.0	11,224.1	490.8	231.9	1,544.5	2,622.3	1,880.7	1,857.5	7,219.2	3,326.2	28,181.1	19,262.1
8	"Монре даатгал" ХХК	3,095.4	2,305.5	484.5	110.3	146.0	67.0	129.7	98.7	165.4	165.4	4,021.0	2,747.0
9	"Мөнх даатгал" ХХК	684.6	1,542.5	244.8	864.8	-	-	128.1	113.6	197.4	197.4	1,254.9	2,718.2
10	"Номин даатгал" ХХК	3,370.2	3,835.0	2,204.4	2,984.8	311.5	11,623.5	1,320.6	1,288.6	1,823.9	1,823.9	9,030.6	21,555.7
11	"Практикал даатгал" ХХК	6,735.2	11,518.5	843.6	555.7	408.3	701.3	1,229.4	8.8	734.7	734.7	9,951.0	13,519.0
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	8,741.7	7,093.4	2,234.6	2,985.1	748.0	1,829.8	1,175.8	858.3	1,388.0	1,388.0	14,288.1	14,154.5
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	609.8	187.1	331.0	408.3	-	-	244.3	-	586.7	586.7	1,771.7	1,182.1
14	"Хаан даатгал" ХХК	4,099.0	3,424.4	213.5	165.9	193.7	290.7	742.2	305.4	181.1	181.1	5,429.6	4,367.5
15	"Соёмбо даатгал" ХХК*	784.0	#N/A	15.8	#N/A	1,811.8	#N/A	295.1	#N/A	1,064.0	#N/A	3,970.7	#N/A
Нийт		91,151.8	94,745.6	12,599.4	13,655.8	7,659.9	20,455.2	10,887.9	9,063.2	18,176.0	12,812.1	140,475.0	150,731.8

2.4. ЕРДИЙН ДААТГАЛЫН ГЭРЭЭНИЙ ЗАРДАЛ БА НӨХӨН ТӨЛБӨРИЙН ЗАРДАЛ

Ердийн даатгалын хохирлын болон хосолсон харьцаа 2020 оны 3-р улирлын эцэст зардалд тооцсон нөхөн төлбөрийн дүн орлогод тооцсон хураамжийн дүнгийн 40.8 хувьтай тэнцүү байна. Хүснэгт 15-т дэлгэрэнгүй харуулав.

Хүснэгт-15

Ердийн даатгалын хохирлын болон хосолсон харьцаа

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын хэлбэр	Орлогод тооцсон хураамжийн дүн	Зардалд тооцсон нөхөн төлбөрийн дүн	Даатгалын гэрээний зардал
1	Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	19,516.9	7,763.0	2,248.8
2	Хөрөнгийн даатгал	12,877.8	5,212.6	2,581.4
3	Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	23,462.6	11,705.9	3,761.0
4	Ачааны даатгал	1,426.4	(0.8)	246.7
5	Барилга угсралтын даатгал	789.6	(844.2)	109.1
6	Газар тариалангийн даатгал	(40.3)	-	-
7	Мал амьтдын даатгал	2,217.2	759.0	340.2
8	Агаарын хөлгийн даатгал	405.9	(14.4)	111.6
9	Авто тээврийн хэрэгслийн жолоочийн хариуцлагын даатгал	266.3	37.9	50.9
10	Хариуцлагын даатгал	6,198.8	1,196.0	1,006.5
11	Санхүүгийн даатгал	261.7	(579.7)	54.6
12	Зээлийн даатгал	1,678.6	663.4	293.5
13	Итгэлцлийн даатгал	62.9	-	7.2
14	Төмөр замын болон усан замын тээврийн хэрэгслийн даатгал	(11.5)	-	-
15	Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	93.7	15.5	6.0
16	Жолоочийн хариуцлагын даатгал	25,278.9	12,649.5	5,109.4
Нийт		94,485.6	38,563.7	15,926.7

3. УРТ ХУГАЦААНЫ ДААТГАЛ

“Нэйшнл лайф даатгал” ХХК 2020 оны 3-р улирлын байдлаар 5 урт хугацааны даатгалын хэлбэрийн хүрээнд 968 даатгалын гэрээ байгуулж, 1.0 тэрбум төгрөгийн хураамж төвлөрүүлсэн ба энэ нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 10.4 хувиар өссөн үзүүлэлт юм. Байгуулагдсан гэрээний тоо өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 426-аар өссөн байна. Мөн нийт нөхөн төлбөрийн хэмжээ 3 хувиар буурж, 439.5 сая төгрөгт хүрсэн байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 16, 17-д харуулав.

Хүснэгт-16

Урт хугацааны даатгалын хураамж

№	Даатгалын хэлбэр	Байгуулагдсан даатгалын гэрээний тоо		Даатгалын нийт хураамж /сая төгрөгөөр/			
		2019.III	2020.III	2019.III	2020.III	Өсөлт\ бууралт	Эзлэх хувь
1	Хугацаат амьдралын даатгал	132	123	118.8	159.0	33.8%	15.6%
2	Насан туршийн даатгал	1	2	1.3	-	#N/A	0.0%
3	Хуримтлалын даатгал	94	112	87.3	93.8	7.5%	9.2%

4	Тэтгэврийн даатгал	154	417	145.6	216.4	48.6%	21.2%
5	Эрүүл мэндийн даатгал	161	314	570.7	550.4	-3.6%	54.0%
Нийт		542	968	923.7	1,019.7	10.4%	100.0%

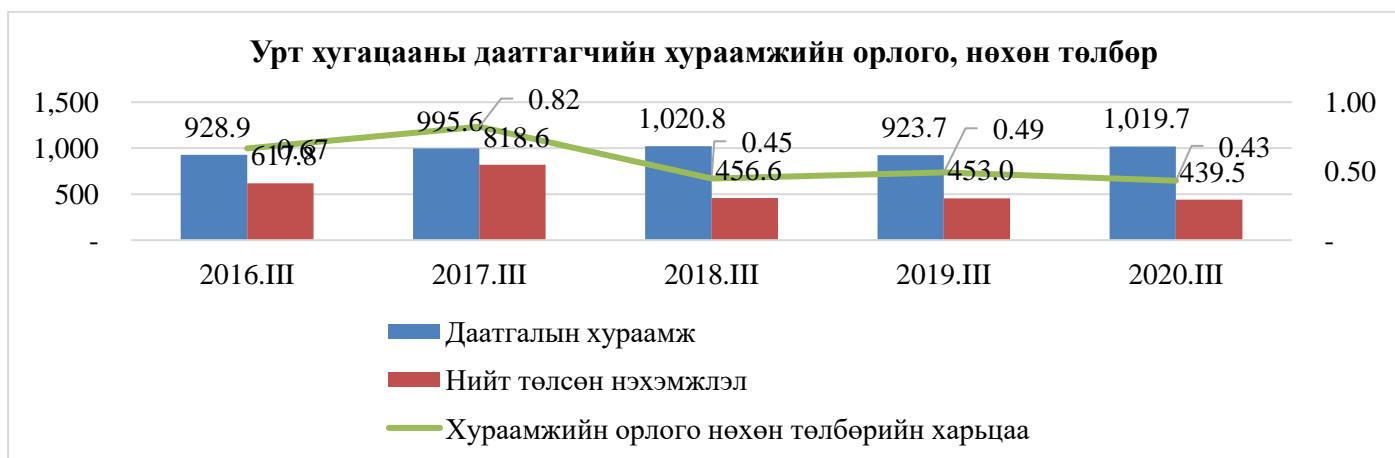
Хүснэгт-17

Урт хугацааны даатгалын нөхөн төлбөр

№	Даатгалын хэлбэр	Нөхөн төлбөр олгогдсон даатгалын гэрээний тоо		Нийт нөхөн төлбөр /сая төгрөгөөр/			
		2019.ИИ	2020.ИИ	2019.ИИ	2020.ИИ	Өсөлт\бууралт	Эзлэх хувь
1	Хугацаат амьдралын даатгал	34	-	19.1	19.0	-0.7%	4.3%
2	Насан туршийн даатгал	-	-	-	-	0.0%	0.0%
3	Хуримтлалын даатгал	19	14	75.5	75.0	-0.7%	17.1%
4	Тэтгэврийн даатгал	13	25	28.8	36.2	25.8%	8.2%
5	Эрүүл мэндийн даатгал	47	98	329.6	309.4	-6.1%	70.4%
Нийт		113	137	453.0	439.5	-3.0%	100.0%

Урт хугацааны даатгагчийн хураамжийн нийт орлого, нийт нөхөн төлбөрийн харьцаа 43 хувьтай байна. Сүүлийн 5 жилийн 3-р улирлын урт хугацааны даатгалын хураамжийн орлого, нөхөн төлбөр, тэдгээрийн харьцааг Дүрслэл-10-д харуулав.

Дүрслэл-10

4. ДАВХАР ДААТГАЛ

“Үндэсний давхар даатгал” ХК тайлант хугацаанд нийт 11 даатгалын хэлбэрийн 68 давхар даатгалын гэрээ байгуулж, нийт 3.5 тэрбум төгрөгийн хураамжийн орлоготой ажиллаж, 43.7 хувийг мал амьтдын буюу малын индексжүүлсэн даатгал, 17.8 хувийг хөрөнгийн даатгал, 15.0 хувийг хариуцлагын даатгалын хураамжийн орлого бүрдүүлж байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 18-д харуулав.

Хүснэгт-18

Дотоодын давхар даатгагчийн даатгалын хураамж, нөхөн төлбөр

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын хэлбэр	Даатгалын гэрээний тоо		Даатгалын нийт хураамж		Нийт төлсөн нэхэмжлэл	
		2019.ИИ	2020.ИИ	2019.ИИ	2020.ИИ	2019.ИИ	2020.ИИ
1	Гэнэтийн осол, эмчилгээний даатгал	3	3	0.6	42.6	-	-
2	Хөрөнгийн даатгал	8	19	207.6	616.6	-	-

3	Авто тээврийн хэрэгслийн даатгал	-	2	-	22.7	-	-
4	Ачааны даатгал	1	5	5.7	6.7	-	-
5	Барилга угсралтын даатгал	1	6	0.7	28.2	-	-
6	Газар тариалангийн даатгал	2	1	29.6	485.2	-	-
7	Мал амьтдын даатгал	10	10	1,613.3	1,513.3	18.5	-
8	Агаарын хөлгийн даатгал	3	3	22.2	122.9	-	-
9	Хариуцлагын даатгал	3	11	37.4	521.6	-	-
10	Санхүүгийн даатгал	-	4	-	11.4	-	-
11	Зээлийн даатгал	-	1	-	27.1	-	-
12	Агаарын хөлгийг өмчлөх, эзэмших, ашиглахтай холбоотой хариуцлагын даатгал	3	3	46.3	67.9	-	-
Нийт		34	68	1,963.3	3,466.1	18.5	-

5.АЛБАН ЖУРМЫН ДААТГАЛ

2020 оны 3-р улирлын эцэст ердийн даатгалын 14 компани жолоочийн хариуцлагын албан журмын даатгал /цаашид “жолоочийн хариуцлагын даатгал” гэх/-ын үйл ажиллагаа эрхэлж 29.4 тэрбум төгрөгийн нийт хураамжийн орлого төвлөрүүлсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 12.6 сая төгрөгөөр буюу 0.04 %-аар буурсан байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 19-д харуулав.

Хүснэгт-19

Жолоочийн хариуцлагын даатгалын хураамж

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын компани	Даатгалын хураамжийн орлого		Өсөлт/ бууралт	Эзлэх хувь
		2019.III	2020.III		
1	"Амар даатгал" ХХК	272.5	564.9	107.3%	1.9%
2	"Ард даатгал" ХК	2,179.8	2,072.7	-4.9%	7.0%
3	"Бодь даатгал" ХК	3,875.4	4,228.7	9.1%	14.4%
4	"Ганзам даатгал" ХХК	41.0	41.9	2.1%	0.1%
5	"Мандал даатгал" ХК	358.0	756.6	111.3%	2.6%
6	"Миг даатгал" ХХК	4,414.4	4,334.4	-1.8%	14.7%
7	"Монгол даатгал" ХК	5,770.1	4,989.4	-13.5%	17.0%
8	"Монре даатгал" ХХК	2,548.7	2,122.5	-16.7%	7.2%
9	"Мөнх даатгал" ХХК	444.9	876.3	97.0%	3.0%
10	"Номин даатгал" ХХК	2,076.2	2,641.9	27.2%	9.0%
11	"Практикал даатгал" ХХК	1,977.6	2,318.9	17.3%	7.9%
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	2,537.5	2,437.1	-4.0%	8.3%
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	14.0	4.0	-71.7%	0.0%
14	"Хаан даатгал" ХХК	2,380.1	2,024.3	-15.0%	6.9%
15	"Соёмбо даатгал" ХХК	535.9	#N/A	-100.0%	#N/A
Нийт		29,426.1	29,413.5	-0.04%	100.0%

Даатгалын компаниуд жолоочийн хариуцлагын даатгалаар нийт 13.1 тэрбум төгрөгийн нөхөн төлбөр олгосон ба энэ нь өмнөх оны мөн үеэс 1.9 хувиар буурсан байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 20-т харуулав.

Жолоочийн хариуцлагын даатгалын нөхөн төлбөр

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын компани	Даатгалын нөхөн төлбөр		Өсөлт/ бууралт	Эзлэх хувь
		2019.III	2020.III		
1	"Амар даатгал" ХХК	64.5	142.7	121.1%	1.1%
2	"Ард даатгал" ХК	921.4	866.7	-5.9%	6.6%
3	"Бодь даатгал" ХК	1,828.3	1,860.6	1.8%	14.2%
4	"Ганзам даатгал" ХХК	13.9	15.3	10.4%	0.1%
5	"Мандал даатгал" ХК	177.2	314.8	77.7%	2.4%
6	"Миг даатгал" ХХК	2,137.6	1,974.0	-7.7%	15.1%
7	"Монгол даатгал" ХК	2,605.7	2,106.3	-19.2%	16.1%
8	"Монре даатгал" ХХК	959.0	1,235.3	28.8%	9.4%
9	"Мөнх даатгал" ХХК	42.0	137.3	227.0%	1.0%
10	"Номин даатгал" ХХК	986.7	1,234.9	25.1%	9.4%
11	"Практикал даатгал" ХХК	830.5	872.1	5.0%	6.7%
12	"Тэнгэр даатгал" ХХК	1,023.6	1,214.8	18.7%	9.3%
13	"Улаанбаатар хотын даатгал" ХХК	1.0	0.9	-13.0%	0.0%
14	"Хаан даатгал" ХХК	1,386.7	1,103.7	-20.4%	8.4%
15	"Соёмбо даатгал" ХХК	348.6	#N/A	-100.0%	#N/A
Нийт		13,326.6	13,079.2	-1.9%	100.0%

6.ДААТГАЛЫН МЭРГЭЖЛИЙН ОРОЛЦОГЧ

6.1.ДААТГАЛЫН ЗУУЧЛАГЧ

2020 оны 3-р улирлын байдлаар 54 даатгалын зуучлагч компани, үүнээс 11 банк даатгалын зуучлалын үйл ажиллагаа явуулж ердийн даатгалын 12, урт хугацааны даатгалын 2 хэлбэрийн даатгалын бүтээгдэхүүний гэрээ зуучилж, даатгалын зуучлагч компаниуд 5 тэрбум төгрөгийн, даатгалын зуучлагч банкнууд 3.6 тэрбум төгрөгийн даатгалын зуучлалын шимтгэлийн орлого тайлагнасан бөгөөд нийт даатгалын зуучлалын шимтгэлийн орлого 8.6 тэрбум төгрөгт хүрсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад 14.3 хувийн өсөлттэй байна. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт-21-т харуулав.

Хүснэгт-21

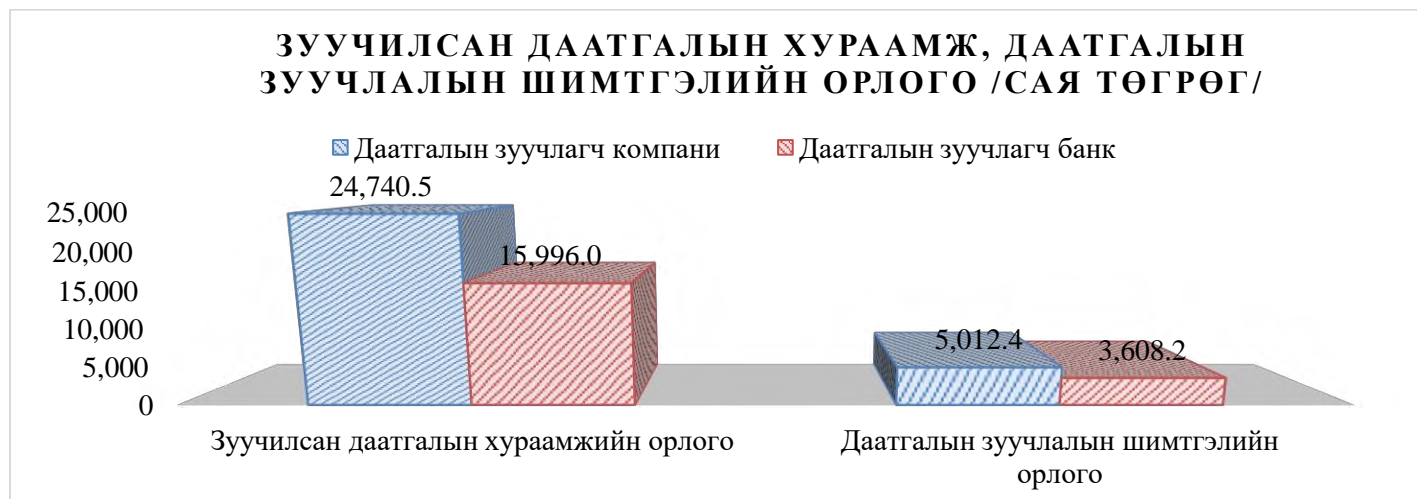
Даатгалын зуучлагчийн зуучилсан даатгалын хураамж, шимтгэлийн орлого

/сая төгрөгөөр/

№	Даатгалын зуучлагч компани	Зуучилсан даатгалын хураамжийн орлого	Даатгалын зуучлалын шимтгэлийн орлого
Давхар даатгалын зуучлагч компани			
1	"Ай Ай Би" ХХК	59.5	9.9
2	"Асимон брокерс" ХХК	2,090.5	239.3
3	"Ачит ундарга" ХХК	751.8	73.6
4	"Ковер хилл" ХХК	2,588.7	351.7
5	"Конкорал" ХХК	4.6	1.0
6	"Монголиан интернэшнл брокерс" ХХК	158.5	29.5
7	"Си эн эн икс" ХХК	4,425.8	851.5
8	"Хост рок" ХХК	1,576.9	285.5
Даатгалын зуучлагч компани			

9	“Амбрелла брокер” ХХК	0.7	0.1
10	“АМЕ” ХХК	-	-
11	“Арм интернэшнл” ХХК	-	-
12	“Би эйч өү кредит” ХХК	3.0	0.6
13	“Ваяснью Солюшн” ХХК	186.4	49.0
14	“Дэвжих дэлгэрэх холдинг” ХХК	364.4	82.8
15	"Дэвжих зууч" ХХК	566.5	300.2
16	“Ивээлт-Очир” ХХК	109.5	18.0
17	“Лоялти солюшн” ХХК	416.2	98.6
18	“Марш брокерс” ХХК	0.1	0.01
19	“Мастер шийдэл” ХХК	-	-
20	“Монгол бичээч зууч” ХХК	412.3	109.4
21	“Монголиан иншуранс Брокерейж” ХХК	4.6	1.4
22	“Нэйшнл эженси” ХХК	1,620.2	167.5
23	“Онолт язгуур” ХХК	1,221.9	440.3
24	"Онч цэгц" ХХК	-	-
25	“Паблик паст брокер” ХХК	1.4	0.3
26	“Ренессанс групп” ХХК	40.1	7.6
27	“Смарт брокерс” ХХК	541.5	154.4
28	“Сүрэг хараацай” ХХК	1,755.2	433.1
29	“Ти Ди Би Лизинг” ХХК	66.5	6.9
30	“Тод капитал” ХХК	675.2	143.0
31	“Тус брокерс” ХХК	83.1	15.1
32	"Ухаалаг ирээдүй шийдэл" ХХК	0.2	0.03
33	“Финс брокер” ХХК	5.7	1.4
34	“Хэйва инсур” ХХК	2,501.9	539.3
35	“Цагаан гэрэлт” ХХК	390.0	77.8
36	“Цахим капитал” ХХК	332.4	84.7
37	“Чанд финтех” ХХК	7.3	2.0
38	“Эл Би брокерэж” ХХК	354.4	81.7
39	“Эм жи ай би” ХХК	694.6	158.5
40	“Эн Ай Си Брокер” ХХК	102.9	27.3
41	“Эн И Би Консалтэнси” ХХК	#N/A	#N/A
42	“Эрсдэлийн шийдэл” ХХК	626.2	169.6
43	“Эс ай би эс” ХХК	-	-
Даатгалын зуучлагч-банк			
44	Ариг банк	45.1	6.8
45	Богд банк	15.6	3.2
46	Голомт банк	3,119.9	677.3
47	Капитрон банк	130.4	31.0
48	Төрийн банк	4,226.6	972.9
49	Тээвэр хөгжлийн банк	0.2	0.04
50	Үндэсний хөрөнгө оруулалтын банк	289.7	66.8
51	Хаан банк	3,509.2	843.7
52	ХасБанк	1,278.7	210.6
53	Кредит банк	5.2	5.2
54	Худалдаа хөгжлийн банк	3,375.4	790.7
Нийт		40,736.5	8,620.6

Тэмдэглэл:(-)-үйл ажиллагаа эрхлээгүй, (#N/A)-Фина системд тайлан ирүүлээгүй

6.2. ДААТГАЛЫН ХОХИРОЛ ҮНЭЛЭГЧ

Тайлант хугацааны эцэст 25 даатгалын хохирол үнэлэгч компани тайлан ирүүлсэн ба тус компаниуд нийт 7 даатгалын хэлбэрийн 19,777 хохирлыг үнэлж, 753.7 сая төгрөгийн даатгалын хохирол үнэлгээний орлоготой ажиллажээ. Дэлгэрэнгүйг Хүснэгт 22-т харуулав.

Хүснэгт-22

Даатгалын хохирол үнэлгээний орлого

№	Даатгалын хохирол үнэлгээний компани	Даатгалын хохирлыг үнэлсэн тоо	Даатгалын хохирол үнэлгээний орлого /сая төгрөгөөр/
1	“Арвижих эстимэйт” ХХК	297	11.5
2	“Ашид билгүүн” ХХК	3,882	216.3
3	“Банхас” ХХК	1,031	17.5
4	“Бэст эстимэйт” ХХК	38	7.7
5	“Вендо” ХХК	1,158	78.1
6	“Виннэрвэй” ХХК	1,341	48.1
7	“Гэрэгэ эстимэйт” ХХК	1,468	40.4
8	“Далайван аудит” ХХК	#N/A	#N/A
9	“Итгэлт хөрөнгө” ХХК	729	34.1
10	“Итгэлт эстимэйт” ХХК	109	10.0
11	“Кости эстимэйт” ХХК	1,175	30.1
12	“Мастер Үнэлгээ” ХХК	619	35.4
13	“Мөнх эстимэйт” ХХК	7	0.5
14	“Сүлд үнэлгээ” ХХК	424	15.1
15	“Сэлэнгэ эстимэйт” ХХК	23	0.5
16	“Тод үнэлгээ” ХХК	34	4.6
17	“Тэнцвэр эстимэйт” ХХК	554	20.0
18	“Ухаашүрт консалтинг” ХХК	#N/A	#N/A
19	“Файн эстимэйт” ХХК	5	0.4
20	“Фэйр валуэшн” ХХК	332	14.2
21	“Хан-Үнэлэмж” ХХК	2,259	9.8
22	“Хас үнэлгээ” ХХК	3,221	106.5
23	“Хос стандарт” ХХК	511	18.8

24	“Хөрөнгө үнэлгээний төв” ХХК	14	6.1
25	“Хөрөнгө эстимэйт” ХХК	487	24.5
26	“Энхнахиа” ХХК	59	3.9
Нийт		19,777	753.7

Тэмдэглэл:(-)-үйл ажиллагаа эрхлээгүй, (#N/A)-Фина системд тайлан ирүүлээгүй

-ДААТГАЛЫН ГАЗАР-